

POSTANOWIENIE

Dnia 4 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba (sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

Protokolant Anna Kuras

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych radcy prawnego Mariusza Łątkowskiego,
w sprawie radcy prawnego **D.N.**,
obwinionego z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 11 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 6 ust. 1 i 2 oraz art. 30 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie w dniu 4 października 2017 r.
kasacji wniesionej przez obrońcę obwinionego
od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 7 marca 2017 r.,
zmieniającego orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...] z dnia 5 listopada 2014 r.,

1/ oddala kasację ,

2/ zryczałtowanymi wydatkami postępowania kasacyjnego w kwocie 20 zł obciąża obwinionego.

UZASADNIENIE

Radca prawny **D. N.** orzeczeniem z dnia 5 listopada 2014 r. został przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...] uznany za winnego przewinienia dyscyplinarnego z art. 64 ust.1 w zw. z art. 11 ust. 1 ustawy o

radcach prawnych w zw. z art. 6 ust 1 i 2 i art. 30 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego polegającego na tym, że:

- w zażaleniu (ostatnim akapicie uzasadnienia) skierowanym do Sądu Rejonowego w [...] I Wydziału Cywilnego, datowanym na dzień 29 kwietnia 2013r. od postanowienia tegoż Sądu w sprawie o sygn. akt I C 1053/12 w przedmiocie nie obciążania pozwanego, którym było TUIR Warta S.A. kosztami postępowania ewidentnie i rażąco przekroczył granicę wolności słowa radcy prawnego i nie było to uzasadnione rzeczową potrzebą, czym naruszył powagę sądu i godność SSR K. W., w ten sposób, że zarzucił, iż SSR K. W. kolejny raz orzeka w sprawach korporacji ubezpieczeniowych, które obwiniony prowadzi na przestrzeni ostatnich lat w Sądzie Rejonowym w [...], co w ocenie obwinionego należy postrzegać jako nieprzestrzeganie zasady przydziału spraw poszczególnym sędziom oraz zarzucił, iż SSR K. W. wykazuje się wyjątkową przychylnością i łaskawością w stosunku do stron postępowania, którymi są korporacje ubezpieczeniowe, w sprawach w których orzeka.

Za tak opisany i zakwalifikowany czyn wymierzono obwinionemu karę nagany z ostrzeżeniem.

Orzeczenie to zostało zaskarżone apelacją obwinionego, który zarzucił w niej:

1. naruszenie art. 53 k.k. w związku z art. 74[1] ustawy o radcach prawnych poprzez me przeprowadzenie mediacji pomiędzy obwinionym a pokrzywdzoną, a także przez orzeczenie niewspółmiernie wysokiej kary w stosunku do winy sprawcy, stopnia szkodliwości czynu zachowania się sprawcy, w szczególności motywów jakimi kierował się formułując pismo procesowe, korzystania przez sprawcę z wolności słowa w przebiegu kariery zawodowej,

2. rażące naruszenie art. 64 k.k., art. 53 k.k. w związku z art. 74(1) ustawy o radcach prawnych poprzez uznanie za okoliczność obciążającą obwinionego to, że toczy się przeciwko niemu wiele spraw dyscyplinarnych, które aktualnie znajdują się w różnych stadiach.

3. rażące naruszenie art. 2 par. 1 punkt 1 k.p.k., art. 2 par. 2 k.p.k., art. 168 k.p.k. w związku z art. 74[1] ustawy o radcach prawnych poprzez pominięcie przy rozstrzygnięciu postanowienia Sądu Okręgowego Wydział Cywilny Odwoławczy w [...] na postanowienie o kosztach, zawarte w orzeczeniu Sądu Rejonowego w [...],

uwzględniające w części zarzuty zażalenia uznając, że Sąd Rejonowy w [...] naruszył prawo korzystając z „prawa sędziowskiego” o jakim mowa w art. 102 k.p.c. co czyni zarzut „przychylności i łaskawości” zasadnym.

4. naruszenie art. 64 w związku z art. 11 [1] ustawy o radcach prawnych oraz art. 6 ust. 1 i 2 i art. 30 Kodeksu Etyki Racy Prawnego poprzez uznanie obwinionego winnym czynu polegającego na nadużyciu wolności słowa w piśmie procesowym, kiedy to zarzuty zawarte w tym piśmie mają uzasadnienie zarówno w postępowaniu SSR K. W. wobec Obwinionego, jak również w okolicznościach sprawy,

- co miało istotny wpływ na wynik sprawy.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych orzeczeniem z dnia 7 marca 2017 r. zmienił zaskarżone orzeczenie w zakresie kary i wymierzył obwinionemu karę nagany.

To orzeczenie zaskarżył kasacją obrońca obwinionego.

W skardze podniesiono zarzuty:

- 1) rażącego naruszenie art. 11 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, przez przyjęcie, że zarzucany obwinionemu czyn mieści się w dyspozycji art. 11 ust. 1 tej ustawy, kiedy czyn w postaci nadużycia wolności słowa i pisma przy wykonywaniu zawodu przez radcę prawnego opisany został w art. 11 ust. 2 ustawy o radcach prawnych, mające istotne znaczenie dla sprawy,
- 2) rażącego naruszenie art. 518 k.p.k. w związku z art. 442 § 3 k.p.k. w związku z art. 74[1] ustawy o radcach prawnych i art. 66 ustawy o radcach prawnych, przez niezastosowanie się Wyższego Sądu Dyscyplinarnego do wytycznych Sądu Najwyższego zawartych w wyroku z dnia 1 grudnia 2016 r., zgodnie z którymi Sąd Najwyższy polecił Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu, by zakwalifikował czyn zarzucany obwinionemu jako przewinienie mniejszej wagi, o jakim mowa w art. 66 ustawy o radcach prawnych, a więc także naruszenie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. w związku z art. 74[1] ustawy o radcach prawnych poprzez wydanie wyroku i orzeczenie wobec obwinionego kary, kiedy postępowanie winno być umorzone z powodu wypadku mniejszej wagi niepodlegającego karze, mające istotne znaczenie dla sprawy,

- 3) rażącego naruszenia art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w związku z art. 74[1] ustawy o radcach prawnych i art. 70 ust. 2 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 11 ust. 2 ustawy o radcach prawnych, poprzez wydanie wyroku w sprawie, kiedy postępowanie winno być umorzone wobec obwinionego, gdyż upłynęły ponad trzy lata (dokładnie cztery lata w chwili pisania niniejszej kasacji) od popełnienia zarzucanego obwinionemu czynu w postaci nadużycia wolności słowa przy wykonywaniu zawodu radcy prawnego,
- 4) rażącego naruszenia art. 2 § 2 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 167 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 452 § 2 k.p.k. i art. 74[1] ustawy o radcach prawnych oraz rażące naruszenie art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, mające istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez odmowę przeprowadzenia następujących dowodów za wnioskiem tych przez obwinionego :
 - zażądanie od Prezesa Sadu Rejonowego w [...] wykazu wszystkich spraw prowadzonych w ciągu ostatnich pięciu lat w Wydziale Cywilny tego sadu z udziałem korporacji ubezpieczeniowych, z precyzyjnym wyszczególnieniem: daty wpływu sprawy do sądu, sędziego któremu powierzono rozpoznanie sprawy w pierwszej instancji, orzeczenia o kosztach jakie zapadło w danej sprawie, informacji o postępowaniu odwoławczym, w tym czy orzeczenie w całości lub w części rozstrzygającej o kosztach zostało uchylone albo zmienione, z podaniem radców prawnych którzy występowali w tych sprawach po stronie korporacji ubezpieczeniowych,
 - umożliwienie obwinionemu dostępu do tych akt spraw celem pozyskania materiału dowodowego, aktów przydziału sprawy, treści rozstrzygnięć, w tym treści rozstrzygnięć o kosztach w sprawach z udziałem korporacji ubezpieczeniowych wydawanych przez SSR K. W.,
 - przesłuchania SSR K. W. w charakterze poszkodowanej na okoliczność stosunku osobistego do obwinionego i przyczyn tego, stosunku, oraz relacji SSR K. W. z korporacjami ubezpieczeniowymi.
- 5) rażącego naruszenia art. 102 k.p.c., art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 457§3 k.p.k. ,

art.43j§2 k.p.k. w związku art. 74l ustawy o radcach prawnych oraz art. 64 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust 1 ustawy o radcach prawnych i art. 6 ust. 1 i 2 oraz art. 30 Kodeksu etyki radcy prawnego , mające istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez zaniechanie oceny orzeczenia Sądu Rejonowego w [...] w sprawie I C 1053/12 pod kątem jego zgodności z prawem, na zarzuty obwinionego podniesione w odwołaniu, iż to orzeczenie, a także postanowienie sądu odwoławczego, wydane zostały z rażącym naruszeniem prawa - art. 102 k.p.c. Szczególnie ocena prawidłowości tego orzeczenia, pod kątem obowiązującego prawa, ma zasadnicze znaczenie dla sprawy, czy przez swą oczywistą niezgodność z prawem orzeczenie to nie dało podstaw do wy sunięcia od adresem składu orzekającego - SSR K. W. - zarzutu „przychylności i łaskawości, oraz zarzutu że stałe orzekanie w sprawach ubezpieczeniowych wykształciło osobisty stosunek Sędzi do korporacji ubezpieczeniowych. Zarzut naruszenia wyżej powołanych, w tym punkcie skargi, przepisów' postępowania cywilnego, obejmuje także brak rozważenia przez WSD skutków orzeczenia Sądu Okręgowego w [...] , w części w jakiej uchylilo ono orzeczenie Sądu Rejonowego w [...] , dla oceny stawianego zarzutu „przychylności i łaskawości sądu” orzeczeniu sądu pierwszej instancji,

- 6) rażącego naruszenia art. 6 i art. 10 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka przez mrożący skutek pociągnięcia obwinionego do odpowiedzialności dyscyplinarnej za wysunięcie pod adresem oczywiście niezgodnego / prawem orzeczenia Sądu Rejonowego w [...] 1C 1053/12 zarzutów natury procesowej , jakim jest brak obiektywizmu i nieprawidłowości w zakresie przydziału spraw składowi orzekającemu w toku postępowania IC 1053/12.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania dyscyplinarnego z dwóch niezależnych przyczyn – zakwalifikowania czynu zarzucanego obwinionemu jako czynu mniejszej wagi nie podlegający karze oraz z powodu przedawnienia czynu zarzucanego obwinionemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja wniesiona w imieniu obwinionego jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym.

Skarżący tylko pozornie podnosi w niej zarzuty związane z naruszeniem prawa materialnego i procesowego, którego miałby dopuścić się Sąd Odwoławczy, gdy w istocie skierowane są one przeciwko ustaleniom faktycznym i ocenom dokonany przez Sąd I – instancji.

Wskazać należy też, że jednoczesne podniesienie zarzutu naruszenia prawa procesowego i materialnego w stosunku do przypisania popełnienia tego samego czynu jest co do zasady działaniem wewnątrznie sprzecznym, ponieważ zarzut naruszenia prawa materialnego zawsze oznacza dokonanie błędnej wykładni przepisów lub błędnej subsumpcji prawidłowo ustalonego stanu faktycznego pod przepis zawierający normę karną, co wyklucza możliwość kwestionowania poprawności zgromadzenia dowodów i ich oceny.

Analizując zatem podniesiony w kasacji zarzut naruszenia art. 11§1 i 2 ustawy o radcach prawnych stwierdzić należy, że terminy przedawnienia karalności i możliwości wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, wynoszące odpowiednio 2 lata, dotyczą sytuacji określonej w art. 11 ust. 2 ustawy o radcach prawnych, a nie ogólnie wszystkich przewinień dyscyplinarnych, stanowiących nadużycie wolności słowa, wypełniających znamiona zniesławienia lub zniewagi. Kluczową kwestią, wskazującą na oczywistą bezzasadność tego zarzutu, jest właściwa wykładnia art. 11 ust. 2 ustawy o radcach prawnych, która prowadzi do jednoznacznego wniosku, że określony tam immunitet materialny dotyczy zniewagi lub zniesławienia jedynie określonej kategorii podmiotów, do których należą: strona, jej pełnomocnik, świadek, biegły i tłumacz. Do tego katalogu ustawodawca nie zaliczył sądu. Z tego względu należy uznać, że przewinienie dyscyplinarne, polegające na znieważeniu członków składu sędziowskiego, przedawnia się według zasad ogólnych, tj. z momentem upływu okresu pięciu lat od jego popełnienia.

Równie bezzasadny jest drugi zarzut kasacji, a dotyczący rzekomego nie zastosowania się przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny do wytycznych Sądu Najwyższego zawartych w wyroku z dnia 1 grudnia 2016 r. (SDI 53/16). Z uzasadnia tego wyroku absolutnie nie wynika bowiem, aby Sąd Najwyższy zobligował Sąd odwoławczy do zakwalifikowania czynu zarzucanego obwinionemu

jako wypadku mniejszej wagi. Sąd Najwyższy nakazał jedynie zweryfikowanie, czy taki wypadek faktycznie nie zachodzi, co jak wynika z uzasadnienia Sądu dyscyplinarnego zostało zrealizowane.

Nie można też zgodzić się z twierdzeniem skarżącego, że niezasadnie oddalono wnioski dowodowe złożone przez obwinionego. Dopuszczenie tych wniosków, bazujących jedynie na subiektywnych odczuciach obwinionego wykraczały poza przedmiot niniejszej sprawy i w istocie zmierzały do oceny zawinienia pomówionego sędziego, co w postępowaniu dyscyplinarnym o tak określonych granicach, jak niniejsze było z oczywistych względów niedopuszczalne.

Przed wszystkim zaś, jak słusznie zresztą zauważył to Sąd II instancji, wszystkie te wnioski i płynące z nich konkluzje, mogły zostać podniesione w trybie administracyjnym przed prezesem właściwego sądu, czy procesowym we wniosku o wyłączenie sędziego. Tymczasem obwiniony zamiast właściwej dla nich drogi uczynił z nich przedmiot nieudokumentowanych insynuacji w uzasadnieniu środka odwoławczego.

Niezasadne są również zarzuty dotyczące naruszenia art. 6 i 10 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, rzecz bowiem nie w zagwarantowaniu uczestnikom procesu wolności wypowiedzi. Obwiniony jako radca prawny powinien zdawać sobie sprawę z tego, że ewentualne zarzuty wobec sędziego prowadzącego sprawę, w której występuje, powinny być podnoszone we właściwym trybie przewidzianym dla tego typu zdarzeń.

Jeżeli zaś zarzuty obwinionego wobec sędziego były wyłącznie jego subiektywnymi ocenami, których nie chce weryfikować w przewidzianym do tego trybie, powinien powstrzymać się od ich wyrażania w pismach dotyczących innych kwestii procesowych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.